

بسم الله الرحمن الرحيم

تقديم می کند

کارگاه آموزشی درس فارسی پایه ی دوم

جلسه اول

ارائه دهنده: سید محمد یزدان شناس

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

وَ لَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ
الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ
الصَّالِحُونَ

علم بهتر است یا ثروت؟

توانمندی

مهارت

مدیریت

پیرمرد نود و هفت ساله

امام صادق (ع) به من فرمودند که
علم با تعلیم و تعلّم بدست نمی آید

اهداف کلی آموزشی

روند آموزشی

چالش های
احتمالی

روند
ارائه ی کتاب

ایده های آموزش غیر مستقیم
(بازی، پروژه)

تمرین

فهرست

ستایش ۲

فصل اول نهادها

- درس اول: کتاب‌خانه‌ی کلاس ما ۴
- ♦ یار مهربان (بخوان و حفظ کن) ۹
- درس دوم: مسجد محلّه‌ی ما ۱۰
- ♦ چغندر پُربرکت (بخوان و بیندیش) ۱۳

فصل دوم بهداشت

- درس سوم: خرس کوچولو ۱۶
- ♦ راه سلامت‌ی (حکایت) ۲۱
- ♦ ستاره (بخوان و حفظ کن) ۲۲
- درس چهارم: مدرسه‌ی خرگوش‌ها ۲۳
- ♦ تمیز باش و عزیز باش (بخوان و بیندیش) ۲۸

فصل سوم اخلاق فردی و اجتماعی

- درس پنجم: چوپان درست‌کار ۳۲
- ♦ احوال‌پرسی (بخوان و حفظ کن) ۳۵
- درس ششم: کوشا و نوشا ۳۶
- ♦ خوش‌اخلاقی (حکایت) ۴۱
- درس هفتم: دوستان ما ۴۲
- ♦ مورچه اشک‌ریزان، چرا اشک‌ریزان؟ (بخوان و بیندیش) ۴۶

فصل چهارم راه زندگی

- درس هشتم: از همه مهربان‌تر ۵۰
- ♦ مثل یک رنگین‌کمان (بخوان و حفظ کن) ۵۴
- ♦ همکاری (حکایت) ۵۵
- درس نهم: زیارت ۵۶
- ♦ کی بود؟ کی بود؟ (بخوان و بیندیش) ۶۰

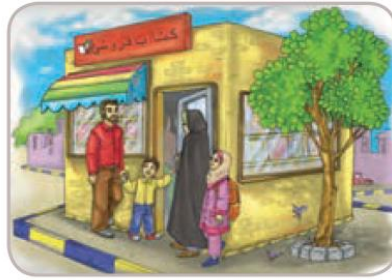
فصل پنجم هنر و ادب

- درس دهم: هنرمند ۶۴
- ♦ من هنرمندم (بخوان و حفظ کن) ۶۸
- ♦ کودک زیرک (حکایت) ۶۹
- درس یازدهم: درس آزاد ۷۰
- درس دوازدهم: فردوسی ۷۲
- ♦ یک کلاغ، چهل کلاغ (بخوان و بیندیش) ۷۶

ساختار کتاب درسی

نگاه کن و بگو

کتابخانه‌ی کلاس ما

در یکی از روزهای ماه مهر، دانش‌آموزان، آرام و با نظم وارد کلاس شدند. آموزگار پس از سلام و احوال‌پرسی، از بچه‌ها خواست در گروه‌های خود قرار بگیرند. سپس به

درست، نادرست

۱. بچه‌ها در گروه گفت‌وگو کردند و پیشنهاد خود را روی تخته‌ی کلاس نوشتند.
۲. بهتر است کتاب‌ها و مجله‌های ویژه‌ی خودمان را بخوانیم.
۳. همه‌ی نوشته‌های موجود در رایانه برای ما مفید است.
۴. ....

ساختار کتاب درسی

حالا تو بگو

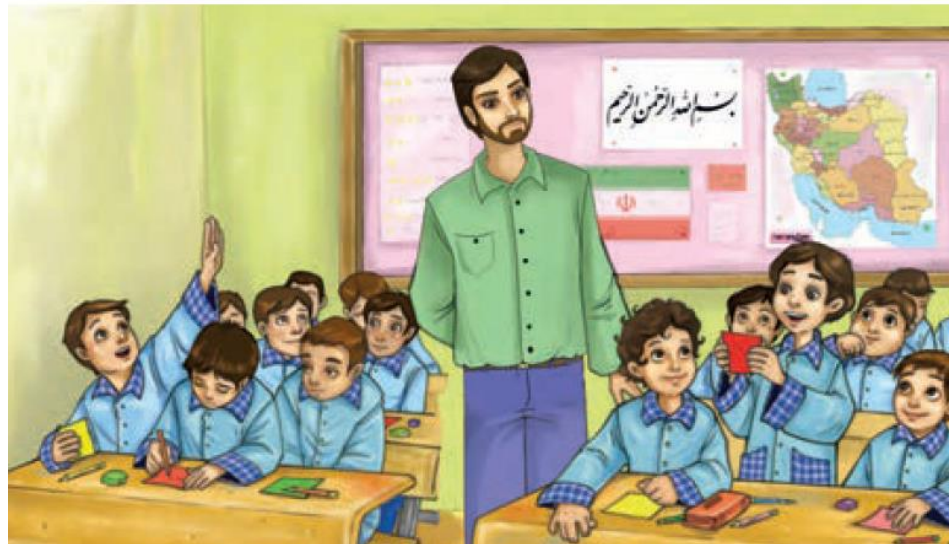

- دیروز مجله..... خریدم.
- خاطره..... برای دوستان خود تعریف کردم.
- بهتر است برای پاسخ دادن به هر پرسشی، لحظه..... فکر کنیم.

بازی، بازی، بازی

آموزگار به هر گروه یک کارت کلمه می‌دهد. اعضای هر گروه به کمک یکدیگر باید با آن کلمه، جمله‌ای خنده‌دار و زیبا بسازند و آن را برای دیگران بخوانند.

واژه‌سازی

به کلمه‌های زیر، خوب نگاه کن.

هم کلاس ← هم + کلاس
هم فکر ← هم + فکر
هم گروه ← هم + گروه

حالا تو بگو

- هم.....
- هم.....

بیاموز و بگو

- این کلمه‌ها را بلند بخوان.
روزنامه، رایانه، مجله، کتاب‌خانه، ساده، تازه، نماینده، ستاره
- حالا جمله‌های زیر را بخوان.
■ ما امسال دوستان تازه‌ای پیدا کرده‌ایم.
- ما می‌توانیم کتاب‌خانه‌ای کوچک برای کلاسمان درست کنیم.
- آموزگار برای هر گروه نماینده‌ای انتخاب کرد.

ساختار کتاب درسی

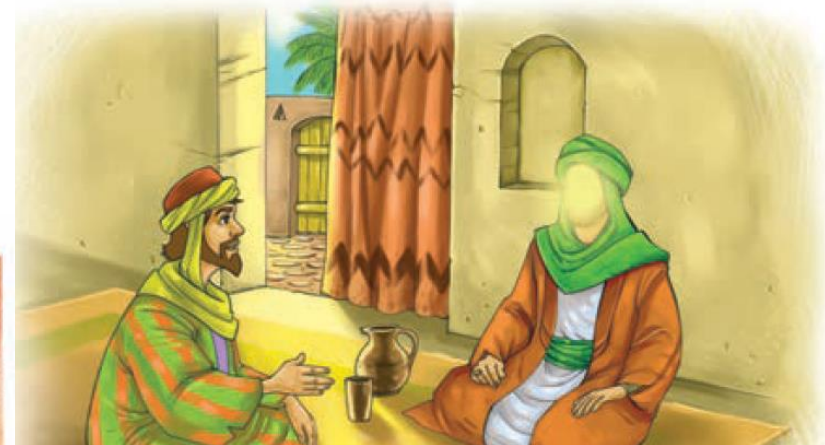
حکایت

راه سلامتی

روزی پزشکی نزد پیامبر (ص) رفت و گفت: «مدتی است که مردم برای درمان، پیش من نمی آیند و من بی کار مانده‌ام. مگر چه اتفاقی در این شهر افتاده است؟»
پیغمبر (ص) با مهربانی فرمودند: «مردم این شهر، تندرست و سالم هستند؛ زیرا به آنان چیزهایی را سفارش کرده‌ام و مردم هم به سفارش‌های من عمل می‌کنند».
پزشک پرسید: «ای رسول خدا، چه سفارش‌هایی به مردم کرده‌اید؟»
پیامبر گرامی (ص) فرمودند: «به مردم گفته‌ام تا گرسنه نشده‌اند، چیزی نخورند. هنگام گرسنگی نیز به اندازه بخورند و پیش از سیر شدن، دست از غذا بکشند».
پزشک کمی به فکر فرو رفت و سپس گفت: «آری، به راستی که راز تندرستی مردم در همین است».
(بازنویسی شده از: گلستان سعدی، باب سوم)

***

* به نظر شما چرا مردم آن شهر، همیشه تندرست و سالم بودند؟

بخوان و بیندیش

چغندر پُر برکت

یکی بود، یکی نبود. غیر از خدا هیچ‌کس نبود. پیرمرد و پیرزنی با دو نوه‌ی کوچکشان در مزرعه‌ای زندگی می‌کردند. پیرمرد هر سال در مزرعه‌اش چیزی می‌کاشت. آن سال هم تصمیم گرفت چغندر بکارد. پیرمرد و پیرزن و نوه‌هایشان مثل هر سال، زمین را آماده کردند و تخم چغندر را پاشیدند. چیزی نگذشت که مزرعه، سرسبز شد و برگ چغندرها بزرگ و بزرگ‌تر شدند.
یک روز پیرزن خواست آش چغندر بپزد. پیرمرد گفت: «همین حالا می‌روم و برایت یک چغندر رسیده می‌آورم».

پیرمرد به مزرعه رفت و چغندری را انتخاب کرد. بعد هم برگ‌های آن را گرفت و کشید اما چغندر بیرون نیامد. پیرمرد که خسته شده بود، پیرزن را صدا کرد. پیرزن آمد. پیرمرد برگ‌های چغندر را گرفت.

ساختار کتاب درسی

بخوان و حفظ کن

ستاره

باد آسمان را
دیشب تکان داد
سه تا ستاره
در دستم افتاد
بودند آن‌ها
بسیار زیبا
یک دانه اش را
دادم به بابا
آن دیگری را
دادم به مادر
دیدم که مانده
یک دانه دیگر
آن را به بالا
پرتاب کردم
این کارها را
در خواب کردم.

ناصر کشاورز

مهارت های خوانداری کتاب فارسی

گسترش دایره دید

بلندخوانی و صامت
خوانی

درک مفهوم نوشته
ها

فهم ارتباط بین
بخش های مختلف
نوشته

لحن و آهنگ
مناسب

به کارگیری از
کارافزارها

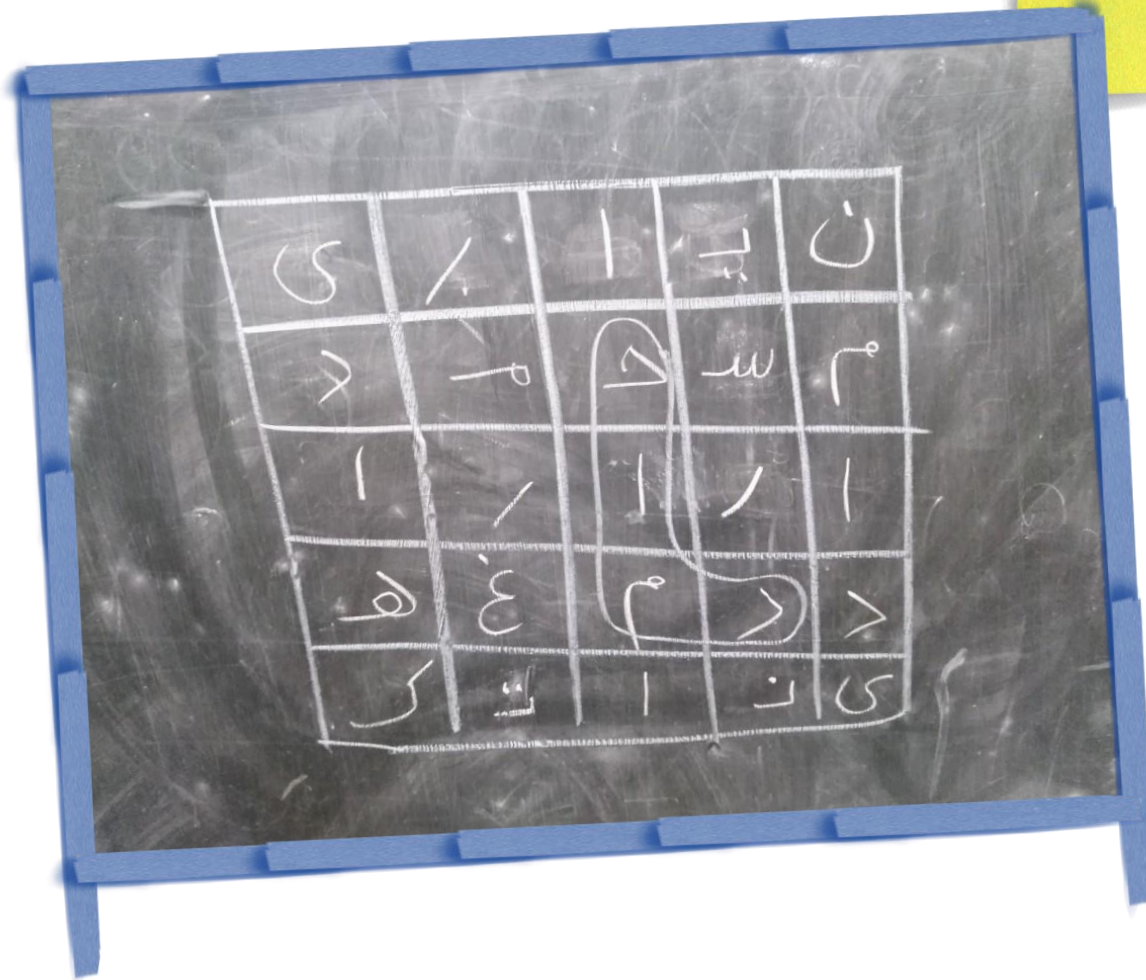
تقویت توانایی
خوب دیدن

درک مفهوم نوشته ها

از پنجره می گذای که
آفتاب
ندارد
بیرون
چونگی

کلمه یابی

تمرکز بر خوب دیدن

غنیمت شمردن

بخوان و حفظ کن

یار مهربان

من یار مهربانم   دانا و خوش بیانم
گویم سخن فراوان   با آن که بی زبانم
پندت دهم فراوان   من یار پنددانم
من دوستی هزمنده   با سود و بی زیانم
از من مباش غافل   من یار مهربانم

عباس مبینی شریف

ریتم و نوا

داستان خوانی

داستان نویسی

ساختار کتاب نگارش

درس اول

کتابخانه‌ی کلاس ما

سلام، روزت خوش!

۱ با توجه به نوشته‌ی زیر، چهار خط اول را از روی درس، با خط خوانا و زیبا بنویس.

در یکی از

۲ درس را بخوان و کلمه‌هایی را که نشانه‌ی «ه» دارند، بنویس.

۳ چهار کلمه بنویس که با «هم» شروع شده باشد؛ مانند همراه

۴ با هر کلمه، جمله بنویس.

◆ ننگر:

◆ می‌خواست:

◆ قصه:

◆ هم‌کلاس:

خسته نباشی!

سلام، روز به‌خیر!

۱ با توجه به نوشته‌ی زیر، سه خط بعدی را از روی درس، با خط خوانا و زیبا بنویس.

بچه‌ها در گروه خود گفت‌وگو

۲ برای هر نشانه، کلمه‌ای از درس پیدا کن و مانند نمونه بنویس.

نشانه	کلمه
ح	احوال‌پرسی،
س	
ز	
ط	

۳ به آخر کدام یک از این کلمه‌ها می‌توان «ای» اضافه کرد؟ آن‌ها را بنویس.

ایستاده - گروه - رایانه - مجله - نوشته - نگاه - کتاب‌خانه - اشاره - بچه - ناپنده - ویژه

۴ جمله‌ها را کامل کن.

الف) دانش‌آموزان پیشنهاد خود را روی .....

ب) بهتر است ..... و مجله‌های ویژه‌ی خودمان را بخوانیم.

پ) کتاب خوب مانند ..... خوب است.

دستت درد نکند!

ساختار کتاب نگارش

سلام، دوست خوبم!

۱ با توجه به نوشته‌ی زیر چهار خط بعدی را از روی درس، با خط خوانا و زیبا بنویس.

ناینده‌ی گروه اول گفت: «خیر،

«.....»

۲ از روی کلمه‌های درس که در آنها دو حرف «ح»، «س» می‌بینی، یک بار بنویس.

۳ کامل کن.

۴ کلمه‌ها را مرتب کن و جمله را بنویس.

الف) گفت وگو - بچه‌ها - گروه خود - کردند - در.

ب) کتاب‌ها - نیستند - مفید - برخی - از - بچه‌ها - برای.

سلام، دوست گلم!

۱ با توجه به نوشته‌ی زیر، چهار خط بعدی را از روی درس، با خط خوانا و زیبا بنویس.

آموزگار گفت: «کتاب خوب

«.....»

۲ نشانه‌های جا افتاده را در متن زیر، قرار بده.

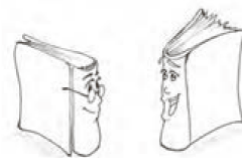
در یکی از روزهای ماه ... ر دانش‌آموزان، آرام و با نرم وارد کلاس شدند.
آموزگار پس از سلام و احوال‌پرسی، از بچه‌ها خواست در گروه خود قرار بگیرند.

۳ در هر جمله، کلمه‌ی مناسب را انتخاب کن و در جای خالی بنویس.

الف) هر گروه آن را با صدای بلند خواند. (ناینده‌ی - ناینده‌ای)

ب) محترم. یک کتاب داستان می‌خواند. (هفت‌می - هفت‌می‌ای)

۴ به نظر تو این دو کتاب به هم، چه می‌گویند؟

بسیار خوب شد!

۱۸

۱۷

بسیار خوب!

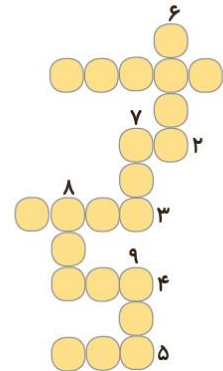
ساختار کتاب نگارش

سلام، وقت به خیر!

۱ نوشته‌ی زیر را پُر رنگ کن و با خط زیبا، بنویس.

به نام خداوندی که دانا و توانا است.

۲ نام هر تصویر را با توجه به شماره‌ی آن، در داخل جدول قرار بده.

۱۹

عالی نوشتی، آفرین!

مهارت های نگارشی کتاب فارسی

به کارگیری علائم
سجاوندی

به کارگیری بهنجار
خط

درست نویسی
کلمات

توانمند سازی در
مهارت های
نگارشی

شناخت نشانه ها

نکات دستوری

اگر "با" قبل از یک سری کلمات بیاید می تواند کلمات جدید با معانی جدیدی تولید کند.

به عنوان مثال:

با + خبر = با خبر

با + دقت = با دقت

با + ارزش = ...

با + نظم = ...

با + سلیقه = ...

حل جدول

استفاده از همه
رمز گذاری
کلمات جدید

با اضافه کردن پیشوند (هم) کلمات جدید با معانی متفاوت:

هم + سفر : همسفر

هم + راه : همراه

هم + درد : همدرد

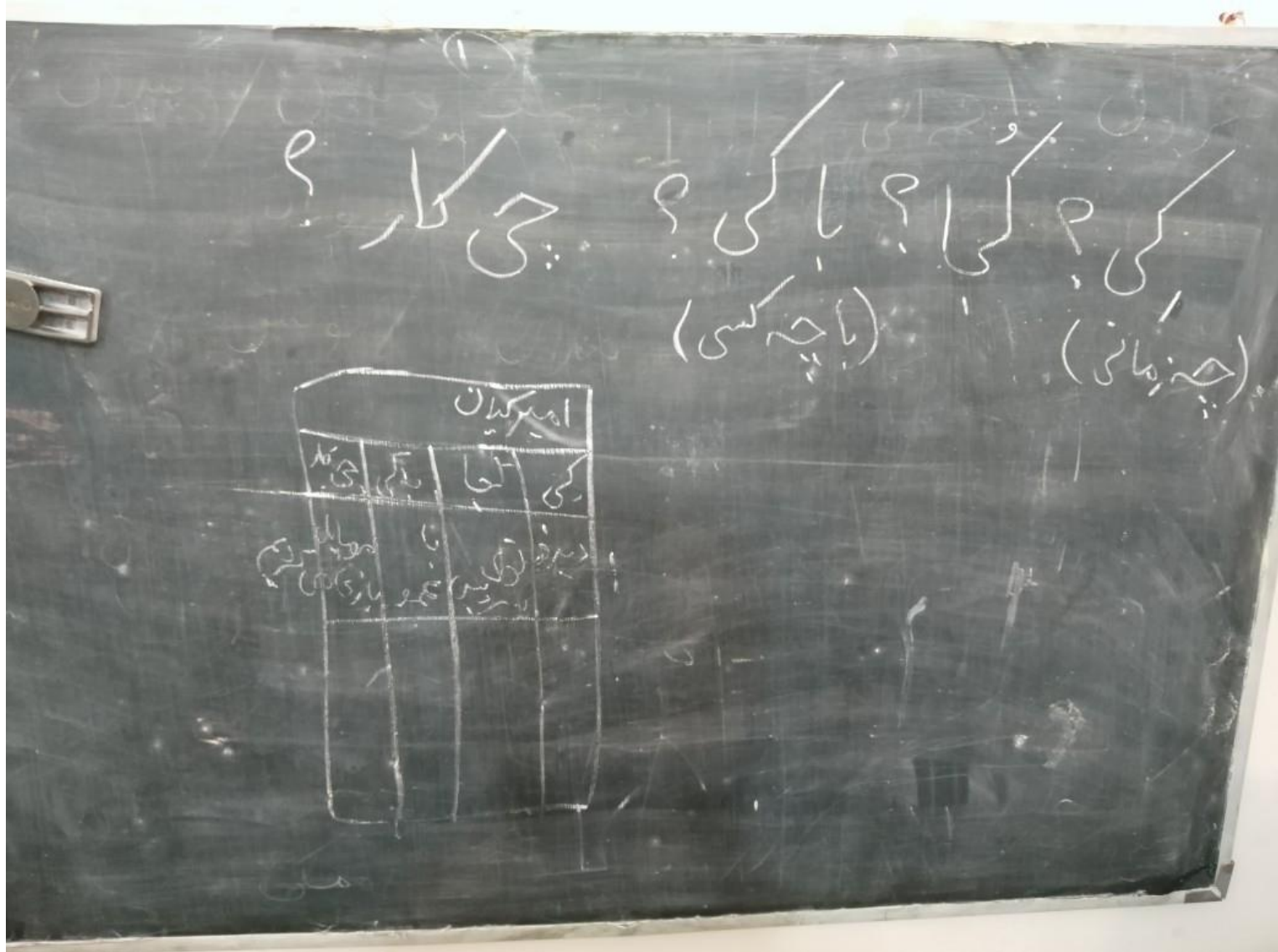
هم + دل : همدل

همکار   هم گروه   هم بازی   همنشین   هم رنگ

کلمه سازی

بازی کی؟ کجا؟ باکی؟ چی کار؟

اضافه کردن (ای) به کلمات :

خانه- نگاه- شانہ- لانہ- رایانہ- ستارہ- کوہ- خاطرہ- مجلہ

خانه ای   شانہ ای   ستارہ ای   خاطرہ ای

~~کوہ ای~~ : کوہی

~~نگاہ ای~~ : نگاہی

حل معما

ایجاد حس کشف و
جست و جو
ایجاد انگیزه

حل معما

رئیس یک اداره می خواست به سفر برود همین
که آمد با نگهبان خدا حاقفی کند نگهبان گفت: من
خواب دیدم که با هواپیمایی که می خواهی با آن سفر
کنی سقوط می کند آقای رئیس با شنیدن این خبر
از سفرش منصرف شد و بعد از آن که فرسید هواپیما
سقوط کرده خوشحال شد هم نگهبان را تشویق کرد و هم اخراج
کرد چرا؟

علايم نگارشی

دربيشتر پايان جملات **نقطه (.)** مي گذاريم
مانند : ميكروب ها موجودات خطرناكي هستند.

در پايان جملات پرسشي علامت **پرسش (؟)** مي گذاريم.
مانند: امروز هوا گرم است ؟
آيا امروز صبح برف آمد؟

براي بيان نقل قول مستقيم از علامت **دو نقطه (:)** و **گيومه (<>)**
استفاده مي كنيم.
مانند: گنجشك جواب داد : <> اين طوري كه نمي شود، تو بايد ... <>.

روز بدون صدا

* تلاش برای نوشتن

* تبدیل محاوره به کتابی

* استفاده از علامت های سجاوندی

شخصی سازی وسایل

بها دادن به بچه ها
عدم ایده ال گرایی

صدای ه:

وقتی این کلمه ها را می خوانید ، در آخر آن ها صدای " اِ " می شنوید .
مانند : شاخه - خانه - پرنده - شکوفه - شانه

وقتی این کلمه ها را می خوانید ، در آخر آن ها صدای " ه " می شنوید .
مانند : راه - چاه - سیاه - مه - شبیه

یادداشت برداری در طبیعت

کلمات هم معنی یا مترادف:

آن کودک، خوشحال است.
آن کودک، شاد است.

آن خانه، پاکیزه است.
آن خانه، تمیز است.

این ماشین، کند است.
این ماشین، آرام است.

امام زمان

فیلی دوست
دوست دارم در کتابت بکنم
دوست دارم شمشیر

امام حسن

عمده‌ترین
مشکل املائی
دانش‌آموزان:

نارسانویسی

ضعف در حافظه‌ی دیداری

ضعف در تمیز دیداری

حساسیت شنوایی

عدم دقت و توجه

فاصله‌ی نامناسب چشم به هنگام نوشتن

ناهماهنگی چشم و حرکت دست

نگرفتن صحیح مداد و زاویه دست

نارسانویسی

خطا در ادراک دیداری حروف و کلمات

عدم حرکت مناسب انگشتان

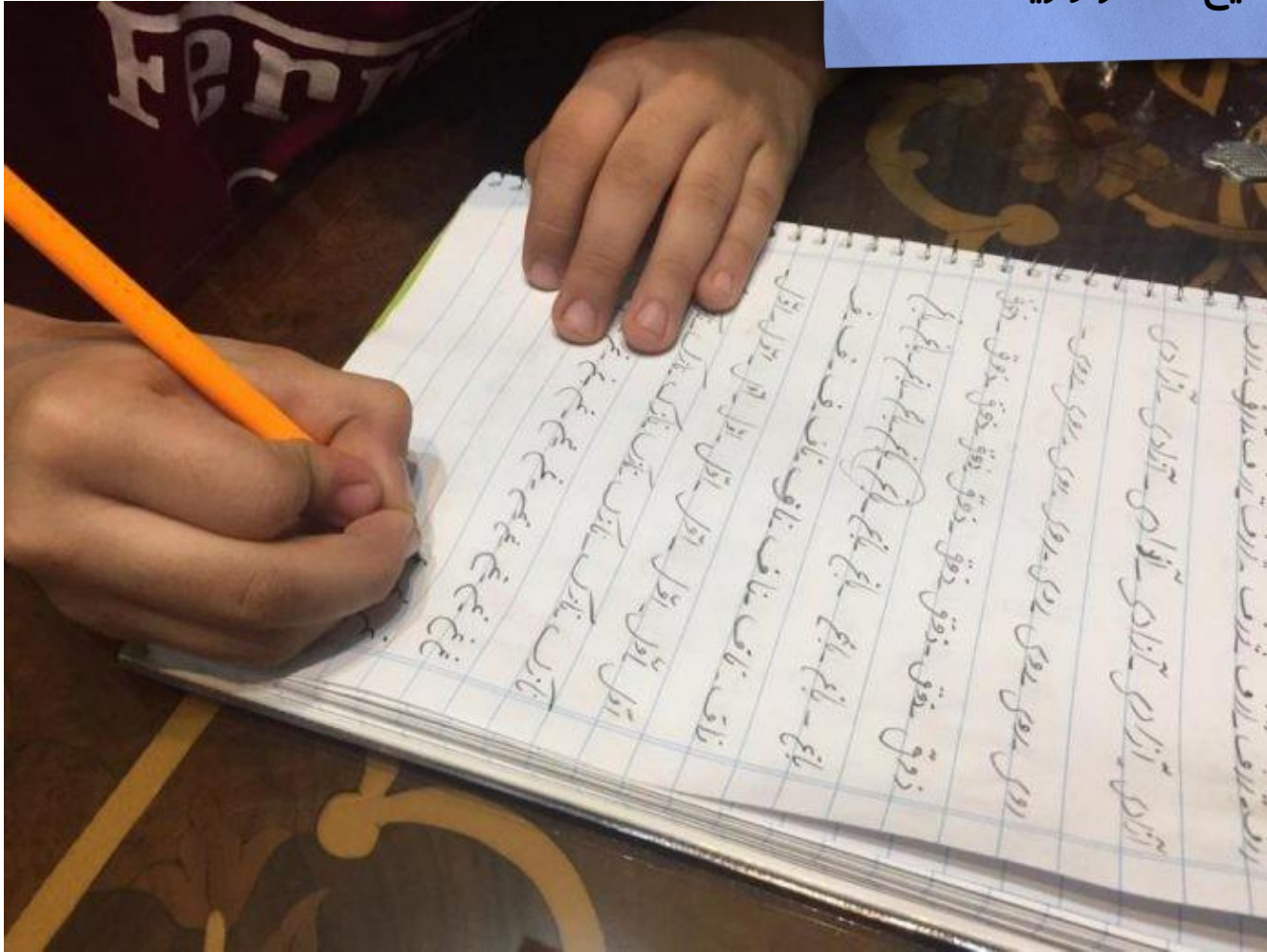
پرتحرکی و بی‌قراری در هنگام نوشتن

فاصله‌ی نامناسب چشم به هنگام نوشتن

نگرفتن صحیح مداد و زاویه دست

نشاختن حروف

ناتوانی در ترکیب حروف

ضعف در
حافظه‌ی
دیداری

عدم تجسم تصویر کلمه در ذهن

عدم تمرین و تکرار حروف هم صدا

نقص آموزش معلم

کارت دوم

کاغذ - مداد

مداد - کاغذ

کارت اول

مداد - کاغذ

کارت دوم

پ - ه - خ

ه - خ - پ

ه - خ - پ

خ - پ - ه

کارت اول

پ - ه - خ

عدم تشخیص تفاوت های حروف

ضعف
در تمیز
دیداری

عدم تشخیص شباهت های حروف

عدم توجه به تعداد نقطه ها و دندانها

تلفظ نامناسب معلم

حساسیت
شنوایی

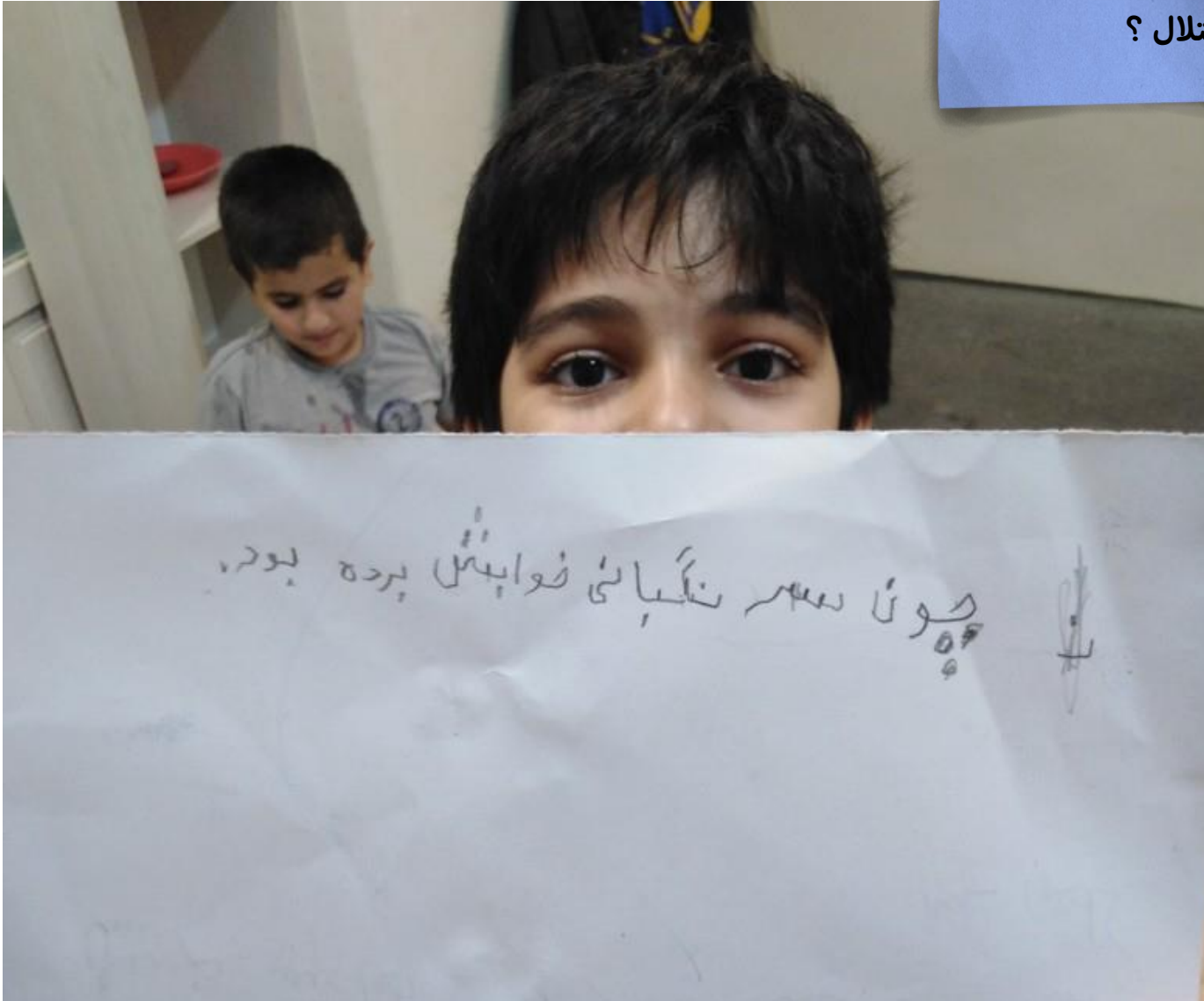
عدم توجه به همه ی صداها

استرس زمان

عدم دقت
و توجه

بی دقتی به جزئیات

نوع اختلال؟

منابع بیشتر

- سایت چمرانی ها : chamraniha.ir
- کانال چمدان کوچولوی کلاس دومی ها
- شبکه آموزشی تربیتی رشد www.roshd.ir

الحمد لله رب العالمين

تنوین:

در پایان بعضی از کلمات صدای (-ن) شنیده می شود که با علامت (اَ) نوشته می شود.
مانند : اتفاقاً - معمولاً - فعلاً - لطفاً - مثلاً - حتماً

صفت های تفضیلی:

بلند
بلندتر

بزرگ
بزرگتر

کلمات هم معنی:

بار
شیر

بار
شیر

جمع با ان/ها:

درختان
دوستان

کتاب ها
مسجد ها

نا+صفت:

نامنظم
ناراحت

نامناسب
ناکارآمد

کلمه+ان

فرشتگان
خستگان

تشنگان
دیدگان